

TataurangaKiTeKura

AOTEAROA

Ko ngā raraunga ka hua ake i te TataurangaKiTeKura, hei whakaputa māramatanga, hei tūhura hoki i ngā kōrero mō te hunga taiohi. Ka whakahaerehia te TataurangaKiTeKura ki Aotearoa, otirā ki ētahi whenua o te ao. E wātea ana ngā raraunga hei whakamahi mā te hunga ākongā i roto i ā rātou kaupapa mātauranga. Ka nui te mihi, mōu i whai wāhi mai.

Ngā kōrero mōu ake

1. He tama, he kōtiro rānei koe?

- tama
 kōtiro

2. E hia ō tau?

aku tau

3. I whānau mai koe i tēhea whenua?

- Aotearoa
 Ahitereiria
 Ingarangi
 Haina
 Īnia
 Awherika ki te Tonga
 Hāmoa
 Kuki Airani

Whenua kē atu. Tuhia te ingoa o te whenua:

4. Nō tēhea mātāwaka koe? Tohua te/ngā whiriwhiringa e hāngai ana ki a koe.

- Pākehā
 Māori

Hāmoa

- Kuki Airani
- Tonga
- Niue
- Haina
- Iniana

Mātāwaka kē atu, pērā i te Tatimana, te Hapanihi, te Tokelau. Tuhia:

5. E hia ō reo whakawhitiwhiti kōrero mō ngā āhuetanga o ia rā?

te/ngā reo

6. He aha te tae o ō karu?

- Kahurangi
- Hāura
- Kiwikiwi
- Kākāriki
- Kārikihāura

7. Ko tō ringa mauī tō ringa kaha, ko tō ringa matau rānei? He ōrite rānei te kaha o ngā ringa e rua?

- Ringa matau
- Ringa mauī
- He ōrite ngā ringa e rua

8. Inea tō tāroaroa ki te henemita (cm) e pātata ana (kaua e kuhu i ō hū). Tuhia ki konei.

cm

9. Inea te roa o te raparapa o tō waewae matau ki te henemita e pātata ana (kaua e kuhu i tō hū). Tuhia ki konei.

cm

10. E hia mitarau (cm) te paenga o te kāwītītanga o tō ringaringa mauī? Tuhia kia kotahi te mati whaiira.

cm

11. E hia mitarau (cm) te paenga o tō kōnui mauī? Tuhia kia kotahi te mati whaiira.

cm

Ngā kōrero mō tō kura

12. Mātua haere ai koe ki te kura mā runga aha i te nuinga o ngā rā?

- hīkoi (mā raro)
- motukā
- pahi
- tereina
- pahikara
- waka (poti)
- kutarere
- mā hea ake rānei

13. Pēhea nei te roa kia tae atu koe ki te kura, mai i tō kāinga i te nuinga o ngā rā? Tuhia te meneti e pātata ana.

meneti

14. Pēhea nei te taumaha o tō pēke kura i tēnei rā (me ngā pukapuka, ngā taputapu katoa i mauria e koe i roto). Tuhia te maha o ngā manokaramu (kg) e pātata ana, kia kotahi te mati whaiira.

kg

15 a. Ka toe mai he para kirihou mahinga tahi i tō kai rānui i tēnei rā? (Pērā i te ipu waipupuru, me te tākai kirihou.)

- āe
- kāo
- kāore aku kai o te rānui i tēnei rā

15 e. E hia ngā momo huarākau mata kei roto i tō kai o te rānui i tēnei rā?

He Kēmu

16. Hei whakamātau i tō pūmahara. Pēhea nei tō tere ki te hura i ngā pikitia takirua?

Pāwhiria te pūtohu "Tīmata", kātahi ka pāwhiri i ētahi tapawhā rite e rua hei hura i ngā pikitia. Mēnā e ōrite ana ngā pikitia, ka noho hura tonu. Me haere tonu tēnei mahi kia huraina katoatia ngā pikitia takirua.

Pāwhiria, ka tīmata ai

17. Pēhea nei tō tere? Pāwhiria te pūtohu kākāriki. Kia huri whero te pūtohu, kia tere tonu tō pāwhiri anō i te pūtohu.

Pāwhiria, ka tīmata ai

18. Pēhea nei te roa ka taea e koe te tū ki tō waewae **mauī**, me te kati anō i ō karu. Tuhia ngā hēkona. (Tonoa mā tō pouako, mā tō hoa rānei e ine te wā.)

hākona

Ngā korero mō āu mahi

19. E hia ngā rā i te **wiki** kua pahure nei, i kori tinana ai koe kia **tūngāngā**, kia heke rānei te werawera, kia pau rānei tō hau? (Hei tauira: ko te hīkoi ki te kura, ko te eke pahikara, ko te kauhoe, ko te kanikani, ko te kapahaka, ko te tākaro, ko te hākinakina, ko te omaoma noa iho rānei.)

	Karekau	1 te rā	E 2 ngā rā	E 3+ ngā rā
a. I ngā rā kura (i mua i te kura)	☐	☐	☐	☐
e. I te kura (i te wā tākaro, i te wā tina)	☐	☐	☐	☐
h. I ngā rā kura (i muri i te kura)	☐	☐	☐	☐
i. I te mutunga wiki	☐	☐	☐	

20. He pēhea te roa o te wā i te **wiki** kua pahure nei, i whai wāhi atu koe ki tētahi kaupapa mahi ā-hōtaka i waho atu i ngā haora kura? Tuhia te 15 meneti e pātata ana. Tuhia te kore mēnā karekau ō kaupapa mahi ā-hōtaka. (Ko ngā wā i waho atu i ngā haora kura, ko mua o te tangi tuatahi o te pere kura, ko muri i te tangi whakamutunga o te pere. Hei tauira: ko te whakangungu hākinakina, ko ngā momo tākaro, ko te ako kauhoe, ko te ako puoro, ko te karapu 'scouts', ko ngā kaupapa hāhi, ko ngā rōpū taiohi.)

hāora

meneti

21. I te rā kura kua pahure tata nei, e hia **katoa** te wā i pau i a koe ki te whakamahi pūrere whai mata i muri i te kura? Tuhia te 15 meneti e pātata ana. Tuhia te kore mēnā karekau he wā whakamahi pūrere whai mata. (Ko muri i te kura, koirā ngā haora atu i te tangi whakamutunga o te pere kura, ki te wā hoki ai koe ki te moe i te pō. Ko ngā momo mata pēnei i te waea, i te pouaka whakaata, i te rorohiko, i te papahiko, i te pokotaringa, i te Playstation, i te Xbox, i te Nintendo me te kiriata.)

hāora

meneti

22. He aha te tākaro ataata e tino pai ana ki a koe te tākaro? (Ki te kore, tuhia "Karekau".)

23. Kei a koe ēnei mea? (E pai ana kia nui ake i te kotahi ngā mea hei tohu māu.)

- he waea pūkoro
- he pūkete Pukamata (i te ipurangi)
- he pūkete Instagram (i te ipurangi)
- he pūkete Snapchat (i te ipurangi)
- he pūkete Reddit (i te ipurangi)
- tō ake hongere YouTube hei tukuatu i ō ataata
- karekau tētahi o ēnei

24 a. I tō ohonga ake i te ata, he wawe tonu tō tiro tiro mēnā he karere, he kupu whakaatu rānei kua tae atu ki tō waea?

- I ngā wā katoa
- I ētahi wā maha
- I ētahi wā
- I ētahi wā ruarua noa iho
- Kore rawa

24 e. Ki a koe, me wawe tonu to whakahoki kōrero ki ngā tāngata ka tuku karere mai ki a koe?

- I ngā wā katoa
- I ētahi wā maha
- I ētahi wā
- I ētahi wā ruarua noa iho
- Kore rawa

24 h. Ka mauria e koe tō waea ki te kura?

- I ngā wā katoa
- I ētahi wā maha
- I ētahi wā
- I ētahi wā ruarua noa iho
-

Kore rawa

24 i. Ka muhukai koe i te kura, ko tō waea tonu te take?

- I ngā wā katoa
- I ētahi wā maha
- I ētahi wā
- I ētahi wā ruarua noa iho
- Kore rawa

25. Mēnā ka tohua koe kia noho waea-kore i te katoa o tētahi mutunga wiki, ka pēheā rā koe? Kōwhiria ngā mea e hāngai ana:

- Ka pukuriri
- Ka āmāimai
- Ka hōhā
- Ka koa
- Ka mokemoke
- Ka manawa tau
- Ka pōuri
- Kāore he aha ki a au
- Karekau tētahi o ēnei

26. Ki a koe, pēhea nei te wā ka pau i a koe ki te pūrere whai mata:

	He roa rawa	Ka āhua pai noa iho	He poto rawa
a. I tō waea	☐	☐	☐
e. I ngā peka pāhopori	☐	☐	☐
h. E tākaro ataata ana	☐	☐	☐

27 a. He aha te tāima i hoki ai koe ki te moe inapō nei? Tuhia te haurua haora e pātata ana.

▼ : ▼ ahiahi ▼

27 e. He aha te tāima i oho ai koe i te ata nei? Tuhia te haurua haora e pātata ana.

▼ : ▼ ata ▼

27 h. I te rā kura kua pahure tata nei, he aha te wā i tae atu ai koe ki te kāinga i muri i te kura? Tuhia te haurua haora e pātata ana.

▼ : ▼ ahiahi ▼

27 i. I te rā kura kua pahure tata nei, he aha te wā i kai ai koe i tō kai o te pō? Tuhia te haurua haora e pātata ana.

▼ : ▼ ahiahi ▼

He patapatai i ō whakaaro

28. Ko tēhea o ēnei hei whakaatu i ō whakaaro ki te rerekē haere o te āhuarangi?

- He raru kōhukihuki, me wawe tonu te āta tirotiro.
- He raru, me āta tirotiro hei ngā tau e heke mai nei.
- Karekau he raruraru.
- Kāore au i te mōhio, karekau rānei aku whakaaro.

29. He pēhea nei te hāngai o ēnei kōrero ki a koe tonu? Kumea te tāneke ki te wāhi e tika ana mōu.

Kāore i te pono

Kei te tino pono

a. Ka kawea au e aku kare ā-roto.

e. Ka wawe tonu taku whakaputa kōrero i mua i taku āta whakaaro ki aku kōrero.

h. Kāore e taea e au aku mahi hē te aukati, ahakoa e mōhio ana ahau kei te hē tonu.

i. Ka whai au kia whakatauria aku raruraru mā te kōrero, kāore mā te whawhai.

k. He māmā noa iho kia whiwhi hoa ahau.

m. E mōhio ana ahau ki te tū pakari i roto i ngā raruraru o te wā, engari kāore au e ngākau kawa ki te tangata.

30 a. **(Tau 11/12/13:)** Pēhea nei ki a koe te kaha hē o ēnei mahi mā te tangata e rite ana ki a koe te pakeke?

Karekau i te hē

Tino hē ana

i. Te inu waipiro

ii. Te momi hikareti

iii. Te momi ī-hikareti

iv. Te momi taru rauhea

30 e. **(Tau 11/12/13:)** Ki ōu whakaaro pēhea nei te kaha hē ki ō mātua/kaitiaki, kia mahi koe i ēnei mahi:

Karekau i te hē

Tino hē ana

i. Te inu waipiro

ii. Te momi hikareti

iii. Te momi ī-hikareti

iv. Te momi taru rauhea

31. Me hoki ki te tiroiro i ō whakautu, kātahi ka waitohu i konei.

E kī ana ahau, he pono aku whakautu ki ngā pātai, ki tāku e mōhio nei.

Tukuna